

ע"פ 8175/22 - נאדר דאגלה נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות נשק

פלילי - שיקולי ענישה

בית המשפט העליון

ע"פ 8175/22

ע"פ 8273/22

לפני:
כבוד השופט יוסף אלרון
כבוד השופט חאלד כבוב
כבוד השופט יחיאל כשר
נאדר דאגלה

המערער ב-ע"פ 8175/22
והמשיב ב-ע"פ 8273/22:
נגד

המשיבה ב-ע"פ 8175/22
והמערער ב-ע"פ 8273/22:
מדינת ישראל

ערעורים על גזר דינו של בית המשפט המחוזי
בחיפה (השופט הבכיר א' טובי), ב-ת"פ
59617-11-21, מיום 180022.

בשם המערער ב-ע"פ
8175/22 והמשיב ב-ע"פ
8273/22:

בשם המשיבה ב-ע"פ
8175/22 והמערער ב-
ע"פ 8273/22:
עו"ד מוחמד סראחנה

פסק-דין

השופט יחיאל כשר:

המערער בע"פ 8175/22, מר נאדר דאגלה (הוא המשיב בע"פ 8273/22; להלן: נאדר), הורשע על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בארבע עבירות סחר בנשק שלא כדין לפי סעיפים 144(ב2), 144(ג1) ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), בעבירה אחת של החזקת נשק

לפי סעיף 144(א) לחוק העונשין, וכן בעבירה של סיוע לעבירות בנשק (החזקה) לפי סעיף 144(א) וסעיף 31 לחוק העונשין. ביום 18.10.2022 ניתן גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט הבכיר א' טובי), ב-ת"פ 59617-11-21, במסגרתו הושת על נאדר עונש מאסר בפועל למשך 8 שנים בתוספת הפעלת 12 חודשי מאסר שהוטלו עליו כמאסר מותנה בעבר (9 שנות מאסר בפועל במצטבר), 12 חודשי מאסר על תנאי כמפורט בגזר הדין, וקנס בסך של 60,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תמורתו.

לפנינו ערעורים על גזר הדין - ערעורו של נאדר על חומרת העונש מזה, וערעורה של המשיבה (המערערת בע"א 8273/22) על קולת העונש מזה.

למען שלמות התמונה יצוין כי יחד עם ערעורו של נאדר וערעור המשיבה, נשמעו בפנינו גם ערעורים של שני מעורבים נוספים בעסקאות הנשק בגין הורשע נאדר (להלן: המערערים הנוספים), ואשר גזר דינו של בית המשפט המחוזי ניתן ביחס לשלושתם. עם זאת, בתום הדיון ובהתאם להמלצתנו, שבו בהם המערערים הנוספים מערעוריהם, והם נדחו (ראו: ע"פ 8215/22 אבו נאב נ' מדינת ישראל (11.3.2024)).

תמצית העובדות וגזר דינו של בית המשפט קמא

1. במסגרת פרשייה רחבת היקף, הצליחה המשיבה, על ידי הפעלת סוכן, להגיש מספר כתבי אישום נגד כ-50 נאשמים, עקב מעורבותם בעסקאות סחר בנשק ועבירות נשק נוספות. על רקע זה, ביום 13.7.2022 הורשע נאדר, על פי הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בארבעה אישומים שנכללו בכתב אישום מתוקן שהוגש כנגדו, שאלו פרטיהם:

על פי האישום הראשון (שהינו האישום השני בכתב האישום המתוקן), ביום 16.7.2021 פנה הסוכן המשטרתי אל אדם בשם אמיר סידאווי (להלן: אמיר). לבקשת הסוכן, אמיר התקשר לנאדר, אשר הזמין את אמיר ואת הסוכן לביתו. אמיר והסוכן נסעו לביתו של נאדר, שם מסר נאדר לסוכן את מספר הטלפון הנייד שלו והשניים סיכמו להיפגש לאחר חג הקורבן לצורך ביצוע עסקת נשק במסגרתה ימכור נאדר לסוכן נשק מסוג M16. ביום 3.8.2021 שוחחו הסוכן ונאדר וסיכמו כי הסוכן יגיע לביתו של נאדר ביום 6.8.2021, לצורך רכישת נשק מסוג M16. ביום 6.8.2021 הגיע הסוכן ברכבו לביתו של נאדר, והשניים נסעו יחד לביתו של אחד הנאשמים הנוספים שהואשמו יחד עם נאדר (פארס (גאסי) אבו נאב; להלן: פארס), בכפר א-ראם. בהגיעם לשם נפגשו הסוכן ונאדר עם פארס ואדם אחר שזהותו אינה ידועה. אותו אחר יצא מביתו של פארס ורכב על קטנוע למקום שאינו ידוע, ממנו שב לאחר מספר דקות כשהוא מחזיק, נושא ומוביל, בתוך שקית ניילון שחורה, רובה M16 שהיה מפורק לשני חלקים,

ומחסנית תואמת. לאחר שהשקית נמסרה לסוכן, הסוכן הוציא את חלקי הנשק מהשקית, הרכיב אותו ודרך אותו. בשלב זה אמר נאדר לסוכן כי מחיר הנשק הוא 85,000 ש"ח, והסוכן ניגש לרכב, הוציא את הסכום האמור במזומן, ומסר אותו לידי של נאדר. לאחר מכן, נאדר הציע לסוכן לבדוק את הנשק, הכניס למחסנית הנשק שלושה כדורים, וירה מפתח הבית את שלושת הכדורים לאוויר. לאחר הירי פירק פארס את הנשק, ומסר אותו ואת המחסנית לידי הסוכן, אשר יצא מהבית והכניס את הנשק והמחסנית לתא המטען של הרכב. בגין עסקה זו הואשם נאדר בעבירה של סחר בנשק שלא כדין ובסיוע לעבירת החזקה בנשק.

על פי האישום השני (שהינו האישום השלישי בכתב האישום המתוקן), אגב אירועי האישום הראשון דלעיל, הציע נאדר לסוכן כי ימכור לו כלי נשק נוסף מסוג M16. עסקה זו לא יצאה אל הפועל, מאחר שהסוכן ביקש לרכוש נשק מסוג M16 מקוצר, ונשק מסוג זה לא היה זמין לנאדר. ואולם, חלף זאת, ביום 11.8.2021, מכר נאדר לסוכן רובה סער מסוג FN מתוצרת בלגיה יחד עם מחסנית ותחמושת מתאימים. בתמורה לנשק זה ולאמצעים הנלווים, קיבל לידי נאדר תשלום בסך 80,000 ש"ח ומסר לידי הסוכן את הנשק האמור. בגין עסקה זו הואשם נאדר בעבירה של סחר בנשק שלא כדין ובעבירת החזקה בנשק.

על פי האישום השלישי (שהינו האישום הרביעי בכתב האישום המתוקן), אגב אירועי האישום הראשון והאישום השני, נאדר הציע לסוכן כי ימכור לו נשק נוסף, מסוג M16 מקוצר, בתמורה לסכום של 90,000 ש"ח. בתוך כך, נאדר יצר קשר עם הסוכן, ביום 11.8.2021, ואמר לסוכן שיספק לו כלי נשק כאמור באמצעות אחר שיפעל כשליחו. ביום 13.8.2021 יצאה העסקה לפועל באמצעות השליח, אשר סיפק לסוכן רובה מסוג M16 בתוספת מחסנית מתאימה. בתמורה לכך העביר הסוכן סכום של 89,500 ש"ח לשליח. למחרת התקשר נאדר לסוכן בטענה כי חסר סכום של 500 ש"ח בתשלום שהועבר על ידו לשליח, והסוכן השיב שישלים את הסכום החסר, כפי שאכן עשה במועד מאוחר יותר, גם כן באמצעות שליח. בגין עסקה זו הואשם נאדר בעבירה של סחר בנשק שלא כדין.

על פי האישום הרביעי (שהינו האישום החמישי בכתב האישום המתוקן), בתאריך 17.8.2021 פנה נאדר לסוכן באמצעות יישומון "טלגרם" ואמר לו כי ברשותו נשק מסוג "תבור" למכירה. השניים סיכמו כי הסוכן ירכוש את הנשק, אשר יועבר אליו באמצעות שליח. בתאריך 20.8.2021 סיפק שליחו של נאדר לסוכן נשק מסוג "תבור" יחד עם מחסנית מתאימה. בתמורה לכך, העביר הסוכן לשליח סך של 130,000 ש"ח וכן סך של 500 ש"ח להשלמת התשלום בעסקה נשוא האישום השלישי. בגין עסקה זו הואשם נאדר בעבירת סחר בנשק שלא כדין.

2. ביום 13.7.2022 הורשע נאדר, לצד נאשמים נוספים, במסגרת הסדר טיעון, באישומים שיוחסו לו

בכתב האישום המתוקן, כמתואר לעיל. הסדר הטיעון לא כלל הסכמה לעניין העונש, והוסכם כי לעניין זה יטען כל צד את טענותיו באופן חופשי. כמו כן, בהסדר הטיעון הוסכם כי לגבי העסקאות מושא האישום השלישי והאישום הרביעי (האישומים הרביעי והחמישי בכתב האישום המתוקן), תוכל באת כוחו של נאדר לטעון כי הנשק לא יצא מידיו של נאדר, והמשיבה לא תטען כי בידיה לסתור טענה זו. בנוסף, הוסכם כי באת כוחו של נאדר תהא רשאית להוסיף את אמירותיו של נאדר בפני הסוכן על כך שאין לו רווח מעסקאות הנשק מושא האישומים השלישי והרביעי דלעיל (הרביעי והחמישי בכתב האישום המתוקן), ואילו המשיבה הצהירה כי היא אינה חולקת על עצם אמירת דברים אלו, אך עמדה על כך שהם לא ישמשו כראיה לאמיתות תכנם אלא לעצם אמירתם בלבד.

3. לאחר שנשמעו טיעוני הצדדים לעונש, ביום 18.10.2022 ניתן גזר דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט הבכיר א' טובי), בת"פ 59617-11-21. לאחר שסקר את טענות הצדדים ואת הראיות שהוצגו בפניו, עמד בית המשפט המחוזי, בפסק דינו, על חומרתן של עבירות הנשק בהן הורשע נאדר, ועל מגמת הפסיקה להחמיר בענישה בגין עבירות אלו. בהמשך לכך, בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות בהן הורשע נאדר, על מנת לקבוע את מתחם הענישה ההולם למעשיו, הביא בית משפט המחוזי בחשבון, לחובתו של נאדר, את התכנון שהיה כרוך בביצוע כל אחת מעסקאות הנשק מושא העבירות; את התיאום המקדים עם הסוכן באמצעים שונים; את כמות הנשק הרבה; והעובדה שנמכרו ארבעה רובי סער מסוגים שונים בתוספת מחסניות. בנוסף, הביא בית המשפט בחשבון את פוטנציאל הנזק הרב שעלול היה להיגרם כתוצאה מהעבירות, לו נעשה שימוש בנשקים שנמכרו על ידי נאדר, ואת היותו של נאדר הדמות הדומיננטית והרוח החיה בעסקאות הנשק מושא העבירות.

בית המשפט המחוזי הוסיף וציין כי מבין כלל הנאשמים שהורשעו בפרשה, חלקו של נאדר הוא הגדול ביותר, בשל כך שהיה מעורב בארבע עסקאות נשק ומשום שעולה, כאמור, כי הוא היה הדמות הדומיננטית והרוח החיה באותן עסקאות. עוד הוסיף בית המשפט המחוזי כי גם אם יונח לטובת נאדר כי הנשקים מושא האישומים השלישי והרביעי (הם האישומים הרביעי והחמישי בכתב האישום המתוקן) לא יצאו מידיו, אלא שהוא שימש אך כגורם מתווך בעסקאות נשק אישומים אלו (טענה שהמשיבה חלקה עליה), אין בכך כדי להקלות מחומרת מעשיו. זאת, שכן עובדות האישומים השלישי והרביעי הנ"ל מעלות כי גם במסגרת העסקאות המתוארות באישומים הנ"ל היה נאדר הגורם הדומיננטי.

לנוכח הנסיבות דלעיל, ולאחר שסקר את הפסיקה הנוהגת בעבירות בהן הורשע נאדר, הציב בית המשפט המחוזי את מתחם הענישה עבור נאדר, בטווח של 7-10 שנות מאסר לריצוי בפועל.

לצורך קביעת עונשו של נאדר בתוך המתחם, שקל בית המשפט המחוזי, לחובתו של נאדר, את עברו הפלילי העשיר הכולל 11 הרשעות בעבירות שונות, כאשר שתי העבירות האחרונות בהן הורשע היו עבירות נשק. כמו כן, בית המשפט המחוזי עמד על כך שבמועד ביצוע העבירות דן היה נאדר אסיר

ברישיון, אשר מעל צווארו ריחף מאסר מותנה בן 12 חודשים בר הפעלה. מכך למד בית המשפט המחוזי כי בעונשים הקודמים שהושתו על נאדר לא היה די על מנת להרתיעו, כך שיש להשית עליו עונש מאסר לפרק זמן ממושך.

על רקע האמור לעיל, גזר בית המשפט המחוזי על נאדר עונש מאסר בפועל למשך 8 שנים בתוספת הפעלת 12 חודשי מאסר שהוטלו על נאדר כמאסר מותנה בעבר (9 שנות מאסר בפועל במצטבר), 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור עבירת פשע במשך שלוש שנים ממועד שחרורו, וקנס בסך של 60,000 ש"ח או שלושה חודשי מאסר תמורתו.

על גזר דינו של בית המשפט המחוזי הוגשו הערעורים שבפנינו.

טענות הצדדים בערעורים

4. בערעורו, טוען נאדר כי העונש שהושת עליו הינו חמור מזה שמוצדק היה לגזור עליו בנסיבות העניין. ראשית, נאדר טוען כי שגה בית המשפט המחוזי בכך שקבע מתחם ענישה אחד לכלל האישומים בהם הורשע, מאחר שקיים שוני גדול בחלקו ובאחריותו של נאדר בין האישומים הראשון והשני, לבין האישומים השלישי והרביעי, בהם התמצה חלקו, לטענתו, בתיווך בלבד.

שנית, נאדר מוסיף וטוען כי העונש שהושת עליו הינו חמור בהשוואה לעונשים שהושתו על נאשמים בעבירות דומות לאלו בהן הורשע. בתוך כך, נאדר מפנה לשורת גזרי דין, אשר חלקם ניתנו לפני כניסתו של תיקון 140 לחוק העונשין לתוקף, וחלקם לאחר מכן, בהם נגזרו עונשים קלים יותר מהעונש שנגזר עליו.

שלישית, נאדר טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שסירב לבקשתו לערוך תסקיר שירות המבחן בעניינו. נאדר מטעים כי נסיבותיו האישיות, ובהן, בין היתר, הליך גמילה שעבר בשנים האחרונות, התמודדות עם מחלה קשה ובעיקר התמודדות עם מותו הפתאומי של בנו, מצדיקות כי עונשו ייגזר בחלק התחתון של המתחם. ואולם, בקשתו כי ייערך בעניינו תסקיר מבחן אשר יאפשר לבית המשפט לשקול את נסיבותיו האישיות, נדחתה על ידי בית המשפט המחוזי בנימוק כי פניו של נאדר אינן מועדות להליך שיקומי. לטענתו של נאדר, בקביעה זו פגע בית המשפט המחוזי בזכותו להליך הוגן. עוד טוען נאדר כי אף ללא תסקיר, נסיבותיו האישיות לא מצאו ביטוי בגזר דינו של בית המשפט המחוזי, וכי יש מקום להתערבות בו מטעם זה.

רביעית, לטענתו של נאדר, בעת ביצוע העבירות היה הוא אסיר ברישיון, ועם הרשעתו הפקיעה ועדת

השחרורים את רישיונו ובכך נוספו לחובתו 18 חודשי מאסר בפועל. כתוצאה מהאמור, כך טוען נאדר, הלכה למעשה הושת עליו עונש של 10.5 שנות מאסר בפועל. לשיטתו, עובדה זה מצדיקה את התערבות ערכאת הערעור בגזר דינו.

5. בערעור מטעמה, טוענת המשיבה כי עונשו של נאדר אינו הולם לחומרת העבירות בהן הורשע, ואינו מבטא את הכמות ואת סוגי כלי הנשק שבמכירתם היה מעורב, ואת היותו חוליה מרכזית בקשר העברייני. ראשית, המשיבה טוענת כי המתחם שקבע בית המשפט המחוזי בעניינו של נאדר סוטה לקולה מהמתחם הראוי לנוכח חומרת מעשיו, ריבוי העבירות שביצע ונסיבות ביצוען. לטענת המשיבה, כתוצאה מקביעת מתחם מקל, הושת על נאדר עונש שאינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות נשק ועם מדיניות ההחמרה בענישה בעבירות אלו העולות הן מפסיקתו של בית משפט זה, והן מרצון המחוקק המשתקף מתיקון 140 לחוק העונשין. עוד טוענת המשיבה, כי לו היה חל על המשיב תיקון 140 לחוק העונשין, העונש המינימלי לגזירת דינו של המשיב היה שלוש שנים ותשעה חודשים בגין כל אחת מעבירות הסחר שביצע, עובדה אשר יש בה, לשיטת המשיבה, להשפיע על העונש הראוי בנסיבות דנן.

המשיבה מוסיפה וטוענת כי העונש שהושת על נאדר חורג לקולה מעונשים שהוטלו על נאשמים נוספים בפרשה בה נאדר היה מעורב. בתוך כך, המשיבה מבקשת להדגיש את ייחודה של עסקת הנשק שבבסיס האישום הרביעי, שכללה סחר בנשק מסוג "תבור", אשר לסחר בו שמורה חומרה מיוחדת.

שנית, אשר לקביעת עונשו של נאדר בתוך מתחם הענישה, המשיבה טוענת כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שקבע את עונשו של המשיב בחלקו התחתון של המתחם. זאת, נוכח הצורך הממשי בהרתעתו האישית של נאדר, הצורך בהגנה על שלום הציבור מפניו ותכלית הרתעת הרבים. עוד טוענת המשיבה כי היה נדרש להציב את עונשו של נאדר בחלקו העליון של המתחם נוכח עברו הפלילי המכביד, והעובדה שביצע את העבירות בעודו אסיר ברישיון - נסיבות המוכיחות כי מדובר באדם פורע חוק ומסוכן לציבור, אשר אימת הדין אינה מרתיעה אותו.

דיון והכרעה

6. כידוע, הלכה היא כי בית המשפט של ערעור יטה שלא להתערב בעונש שהושת על ידי הערכאה הדיונית אלא במקרים שבהם ניכרת חריגה קיצונית ממדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, או כאשר נפלה, על פני הדברים, טעות מהותית ובולטת בגזר הדין (ראו, מיני רבים: ע"פ 2880/23 מדינת ישראל נ' עיסא, פסקה 10 לפסק דינו של השופט י' אלרון (25.4.2023)) (להלן: עניין עיסא); ע"פ 5170/23 קובס נ' מדינת ישראל, פסקה 10 לפסק דינו של השופט ח' כבוב (22.10.2023); ע"פ 6753/23 נזאר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 לפסק דינה של השופטת ג' כנפי-שטייניץ (1.4.2024)).

לאחר ששקלתי את נימוקי הצדדים, ושמעתי את טיעוניהם בעל פה בפנינו, הגעתי לכלל מסקנה כי מקרה זה הינו אחד מאותם מקרים יוצאי דופן המצדיקים את התערבותנו. זאת, משום ששוכנעתי כי

בנסיבות דנן העונש שהושת על נאדר חורג לקולה. לפיכך, אציע לחבריי כי נקבל את ערעור המשיבה, ונדחה את ערעורו של נאדר.

ואולם, בטרם שאעמוד על הטעמים המצדיקים, לשיטתי, את קבלת ערעור המשיבה; אפרט מדוע לא מצאתי לקבל את טענותיו של נאדר ואת ערעורו.

7. כאמור לעיל, טענתו הראשונה של נאדר הינה כי היה על בית המשפט המחוזי לקבוע מתחמי ענישה נפרדים לעבירות בהן הורשע בגין אישום הראשון ובגין האישום השני, ולעבירות בהן הורשע בגין האישום השלישי ובגין האישום הרביעי. לגישתי, דין טענה זו להידחות.

השלב הראשון בגזירת הדין בגין ביצוע מספר עבירות, הוא בחינה אם עבירות אלה מהוות "כמה אירועים", שאז ייקבעו מתחמי ענישה נפרדים לכל אחד מאירועים אלה; או האם מדובר ב"אירוע אחד", שאז ייקבע מתחם ענישה כולל לכל העבירות שבאירוע האחד (סעיף 40ג(א) לחוק העונשין; ע"פ 2240/21 מדינת ישראל נ' שחר, פסקה 13 לפסק דינה של השופטת י' וילנר (8.11.2021) (להלן: עניין שחר); ע"פ 8641/12 סעד נ' מדינת ישראל, פ"ד סו(2) 790, 772 (2013)). הבחנה בין "אירוע" ל-"כמה אירועים" נעשית על פי "מבחן הקשר ההדוק", לפיו עבירות שיש ביניהן קשר הדוק תיחשבנה לאירוע אחד (ע"פ 4910/13 ג'אבר נ' מדינת ישראל, פסקה 5 לפסק דינה של השופטת ד' ברק-ארז (29.10.2014)). על המשתנים אותם נדרש בית המשפט לקחת בחשבון במסגרת בחינת התקיימותו של "קשר הדוק" בין העבירות, עמד בית משפט זה בצינו כי:

"בבחינה זו ייתן בית המשפט את דעתו על הנסיבות העובדתיות הרלוונטיות לעבירות, ובין היתר, יבחן 'האם ביצוען של העבירות מאופיין בתכנון; האם ניתן להצביע על שיטתיות בביצוע העבירות; האם העבירות התרחשו בסמיכות של זמן או מקום; האם ביצועה של עבירה אחת נועד לאפשר את ביצועה של העבירה האחרת או את ההימלטות לאחר ביצועה, וכיוצא באלו נסיבות עובדתיות'. לנסיבות עובדתיות אלה יש להוסיף כמובן את מספר הנפגעים שכלפיהם בוצעו העבירות, כאשר בנסיבות המתאימות, הנטייה תהא לקבוע מתחמי ענישה שונים בגין המעשים שבוצעו בכל נפגע ונפגע. כן נקבע כי 'בבחינת הנסיבות העובדתיות, מן ההכרח לבית המשפט להעמיד לנגד עיניו את השאלה האם השקפה על העבירות כעל כמה אירועים תהא מלאכותית, באופן שיגרע ממהות העניין בכללותו, או שלא ישקף את סיפור המעשה כהווייתו'" (עניין שחר, בפסקה 13; ההפניות הוסרו - י' כ').

8. בענייננו, לאחר שעמד על ההלכה הנוהגת בעניין זה, ציין בית המשפט המחוזי כי:

"יישום המבחנים שנקבעו בפסיקה מוביל למסקנה כי מדובר באירוע עברייני אחד בגינו יש לקבוע מתחם ענישה אחד כולל. מדובר באותן עבירות שנעשו מול אותו סוכן משטרה בהפרש זמנים לא רב

האחד מהשני ובהם היו מעורבים אותם נאשמים. סבורני כי בנסיבות סיווגן של שלל העסקאות כאירועים נפרדים ונבדלים תהא מלאכותית ותתעלם מהקשר הענייני ההדוק המתקיים ביניהן".

בית המשפט המחוזי הוסיף וציין, ביחס לטענתו של נאדר כי מעורבותו בעסקאות נושא האישומים השלישי והרביעי (האישומים הרביעי והחמישי בכתב האישום המתוקן) הייתה פחותה משמעותית ממעורבותו בעסקאות נושא האישומים הראשון והשני, כי:

"גם אם אניח לטובת [נאדר] כי הנשקים מושא האישומים ה[שלישי והרביעי] לא יצאו מידיו, כפי שטענה באת כוחו, הגם שעובדה זו אינה מוסכמת, אין בכך כדי להקהות מחומרת מעשיו ומחלקו הדומיננטי אף באותן עסקאות. מעובדות האישום ה[שלישי] עולה כי [נאדר] הוא זה שיצר קשר עם הסוכן והציע למכור לו נשק מסוג M16 תמורת 90,000 ₪. [נאדר] תיאם את מקום העסקה ואמר לסוכן כי ישלח את הנשק באמצעות שליח מטעמו. ואכן התוכנית יצאה אל הפועל ולאחר העברת הנשק לידי הסוכן, התקשר [נאדר] לסוכן ואשר לו כי קיבל את הכסף מידי השליח. הוא הדין לגבי האישום ה[רביעי]. אותה עסקה סוכמה ישירות בין [נאדר] לסוכן, לרבות סוג הנשק והתמורה שתשולם בגינו. הנשק הועבר באמצעות שליח מטעם [נאדר] אך ברי כי [נאדר] היה הרוח החיה ומי שהוציא לפועל אותה עסקה".

לדברים נכוחים אלו אין לי אלא להסכים. משכך, אינני סבור כי שגה בית המשפט המחוזי שעה שקבע כי יש לקבוע מתחם אחד ביחס לארבע העבירות בהן הורשע נאדר.

9. טענה נוספת שהעלה נאדר הינה כי שגה בית המשפט המחוזי עת שדחה את בקשתו כי יערך תסקיר שירות המבחן בעניינו, וכי לא ניתן משקל מספק לנסיבותיו האישיות בגזר דינו של בית המשפט המחוזי. לדידי, גם דינה של טענה זו להידחות.

ככלל, אין לנאשם שמלאו לו 21 שנים זכות קנויה כי יערך תסקיר שירות המבחן בעניינו, ובית המשפט אינו מחויב להורות על קבלת תסקיר כאמור בטרם יגזור את הדין (ראו: ע"פ 2031/23 בסטי נ' מדינת ישראל, פסקה 14 לפסק דינו של השופט ד' מינץ (28.2.2024) (להלן: עניין בסטי); רע"פ 2787/22 אטרש נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (2.5.2022); רע"פ 8722/15 תבנאס נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (21.12.2015)). ההחלטה האם להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר, מסורה אפוא לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית (ראו: עניין בסטי, שם; ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל, פסקה 12 לפסק דינו של השופט ס' ג'ובראן (2.8.2015); רע"פ 8884/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (11.6.2014)).

בענייננו, בהחלטתו מיום 24.7.2022 דחה בית המשפט המחוזי את בקשתו של נאדר כי יערך בעניינו תסקיר שירות המבחן, תוך שציין כי עברו הפלילי עומד לו לרועץ וכי את טענותיו בעניין נסיבותיו האישיות יוכל בא כוחו להעלות בטיעונים לעונש. עוד ציין בית המשפט המחוזי כי נוכח חומרת העבירות בהן הואשם, צפוי נאדר לרצות עונש מאסר בפועל וככל שיבחר לעבור הליך שיקומי, יוכל לעשות כן בין כותלי בית הסוהר.

החלטה זו, על נימוקיה, נראית לי כנכונה ולא מצאתי מקום להתערב בה.

אשר לטענתו של נאדר לפיה בית המשפט המחוזי לא נתן משקל מספק לנסיבותיו האישיות בקביעת עונשו בתוך המתחם, טענה זו נוגעת ללב המחלוקת בין הצדדים, קרי - האם חרג בית המשפט לקולה או לחומרה בקביעת מתחם הענישה וגזירת עונשו של נאדר בתוכו. למחלוקת זו אדרש עתה.

10. בשנים האחרונות עמד בית משפט זה, לא פעם ולא פעמיים, על הצורך לנקוט בגישה מחמירה בכל הנוגע לעבירות נשק מהסוג בהן הורשע נאדר. עמד על הדברים חברי, השופט א' שטיין, בציינו כי:

"בפסיקתו מן הזמן האחרון, בית משפט זה קבע לא אחת כי את מבצעייהן של עבירות נשק יש להעניש בחומרה יתרה - שכן מדובר בעבירות שהיו למכת מדינה, ושאחריהן בא השימוש הקטלני בנשק אשר מותיר אחריו פצועים ומתים כמעט מדי יום. מדיניות זו חלה ביתר שאת כאשר מדובר במכירה, ברכישה, בנשיאה או בהובלה - שלא כדן - של נשק התקפי בדמות תת-מקלעים ורובים ובשימוש לא חוקי בנשק כאמור. בטיפולנו בעבירות מסוג זה ובמבצעייהן, להרתעת היחיד והרבים ולהרחקת עברייני הנשק מהחברה על ידי השמתם בין כותלי הכלא לתקופות ממושכות יש מעמד בכורה" (ע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 לפסק דינו של השופט א' שטיין (28.7.2022); וראו גם: עניין עיסא, בפסקה 11 לפסק דינו של השופט י' אלרון; ע"פ 4103/22 מדינת ישראל נ' אמון, פסקה 9 לפסק דינו של המשנה לנשיאה ע' פוגלמן (6.11.2022) (להלן: עניין אמון)).

כמו כן, לאחרונה אף המחוקק אמר דברו בעניין מדיניות הענישה הראויה בעבירות נשק, עת שחוקק את סעיף 144(ז) לחוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ב-2021, ס"ח 2938), הקובע "עונשי מינימום" לעבירות נשק, בהיעדר טעמים מיוחדים שיירשמו להקל בעונש. אמנם תיקון 140 לא חל בענייננו, אך יש בחקיקתו כדי לשקף את רצון המחוקק להחמיר בענישת עברייני הנשק (ראו: ע"פ 7971/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסק דינה של השופטת ג' כנפי-שטייניץ (26.5.2024); ע"פ 2482/22 מדינת ישראל נ' קדורה, השופט י' עמית (14.4.2022)).

11. על רקע מגמה זו של החמרה בענישה, ובשים לב לעונשים שנגזרו במקרים בהם נעברו עבירות

דומות בנסיבות קרובות, סבורני כי קביעת מתחם ענישה העומד על 7-10 שנות מאסר, אינו מחמיר בנסיבות העניין (ראו והשוו: עניין אמון, שם הורשע המשיב על פי הודאתו בשלוש עבירות של סחר בנשק, והושת עליו עונש של 5 שנות מאסר בפועל; עניין עיסא, שם הורשע המשיב על פי הודאתו בעבירת נשק אחת, והושת עליו עונש מאסר של 40 חודשי מאסר בפועל; ע"פ 6028/21 אטרש נ' מדינת ישראל (15.5.2022), שם הורשע המערער בעבירה אחת של ניסיון סחר בנשק, עבירה אחת של סחר בנשק, ועבירה אחת של החזקת נשק, ובגין כך הושת עליו עונש של 4 וחצי שנות מאסר בפועל; ע"פ 579/22 מדינת ישראל נ' טחאינה (13.6.2022), שם הושת על המערער 1 שהורשע בגין מעורבותו בשלוש עסקאות נשק עונש של 5 וחצי שנות מאסר בפועל, ועל המערער 2 שהיה מעורב בשתי עסקאות נשק, ונטל באחת מהן חלק שולי בלבד, הושת עונש מאסר בפועל של 52 חודשים).

אכן, כפי שציינה המשיבה, נוכח ריבוי העבירות בהן הורשע נאדר; זמינותו הרבה לכלי נשק שונים המשתקפת מהן, לרבות רובה סער מסוג "תבור"; היותו של נאדר גורם מרכזי ודומיננטי בכל אחת מהעסקאות בהן הורשע; והתוצאות הקטלניות שיכולות לנבוע מהשימוש בכלי הנשק שנמכרו במסגרת העסקאות דלעיל - מתחם הענישה שקבע בית המשפט המחוזי ביחס לנאדר (7-10 שנים), אף מצוי על הצד המקל (ולראיה ראו את פסק דינו של השופט א' שטיין בע"פ 4077/22 פלוני נ' מדינת ישראל (28.7.2022), אשר ציין כי לשיטתו מאסר בפועל של כשלוש שנים, הינו בגדר עונש מקל ביחס לעבירת נשק חמורה (שם, בפסקה 13)).

כמו כן, סבורני כי גם בקביעת העונש בתוך המתחם הקל בית המשפט עם נאדר. בשים לב לכך שבית המשפט המחוזי הציב את מתחם הענישה בעניינו של נאדר כעומד על בין 7-10 שנות מאסר בפועל, גזירת עונש של 8 שנות מאסר בפועל (להן התווספה שנת מאסר נוספת כתוצאה מהפעלת עונש מאסר על תנאי), מציבה את עונשו של נאדר בחציו התחתון של המתחם. לנאדר עבר פלילי מכביד, המונה 11 הרשעות בשלל עבירות, אשר שתי האחרונות מהן בעבירות נשק. בגין הרשעתו האחרונה, עובר להרשעה בעניינו, נגזרו עליו 65 חודשי מאסר בפועל, כך שאת העבירות מושא ערעור זה ביצע נאדר כאשר הוא אסיר ברישיון הנושא מאסר על תנאי לתקופה של 12 חודשים. מדובר בנסיבות אישיות חריגות בחומרתן, אשר יש בהן כדי ללמד כי לא היה די בעונשים שהושתו על נאדר בעבר, כדי להרתיעו ממעורבות פלילית ככלל, וממעורבות בעבירות נשק בפרט. על כן, סבורני כי בנסיבות העניין דן, היה על בית המשפט המחוזי להציב את עונשו של נאדר בחציו העליון של מתחם הענישה שנקבע על ידו.

12. אשר לטענתו של נאדר כי נסיבותיו המשפחתיות, ובייחוד מותו הפתאומי של בנו, יש בהן כדי להצדיק הקלה בעונשו - אכן, נסיבות משפחתיות קשות עשויות להוות שיקול בעל משמעות בעת קביעת עונשו של נאשם. עם זאת, בעניינו, מדובר בעבריו סדרתי, אשר אמנם טוען כי גמר אומר לצאת ממעגל העבריינות, אולם משקלה של טענה זו, בנסיבות דן, קלוש: גם ב-19-01-19404

דעאגלה נ' מדינת ישראל (9.2.2023), הליך בו ביקשה המשיבה להפקיע את רישיון האסיר של נאדר בקשר להרשעה קודמת, טען נאדר כי בעקבות רציחתו של בנו הוא לוקח אחריות על מעשיו ומבין את חומרת מצבו. עם זאת, ועדת השחרורים קבעה כי אין להסתמך על הצהרתו בעניין זה, משהוצגו בפניה מידעים מודיעיניים לפיהם נאדר המשיך לעסוק בפלילים, סמוך לשחרורו האחרון מבית הסוהר, וזאת גם לאחר אזהרות ועדת השחרורים. על כן, אין כל פגם בכך שבית המשפט המחוזי נהג באופן דומה, עת שנתן משקל מועט להצהרת נאדר לפיה החליט לצאת ממעגל העבריינות.

13. והערה אחרונה, לפני סיום: לא נעלמה מעיני טענתו של נאדר כי משום שעם הרשעתו הפקיעה ועדת השחרורים את הרישיון שניתן לו להתהלך חופשי, החל מיום 6.4.2020 ועד ליום 18.1.2021, יש להשקיף על העונש שנגזר עליו כעונש מאסר למשך 10.5 שנות מאסר בפועל (שנת מאסר נוספת כתוצאה מהפעלת מאסר על תנאי שהוטל עליו בעבר ב-ת"פ 21657-12-15; ותקופה של כשנה וחצי שהושתה עליו כתוצאה מהחלטת ועדת השחרורים להפקיע את מלוא תקופת התנאי, כפי שנקבע ב-וש"ר 19404-01-19). ואולם, בשונה מההחלטה בעניין הפעלת המאסר על תנאי שהוטל עליו בעבר ב-ת"פ 21657-12-15, המהווה חלק מגזר הדין של בית המשפט המחוזי, ההחלטה בעניין הפקעת מלוא תקופת התנאי שהוקנתה נאדר ב-וש"ר 19404-01-19, ניתנה על ידי ועדת השחרורים, אחרי מתן גזר דינו של בית המשפט קמא.

ולמען הסר ספק, העובדה שנאדר חזר לסורו וביצע שורה של עבירות חמורות בהיותו אסיר ברישיון (ולכן צפוי להפקעת תקופת התנאי), לא היה בה להשקפתי כדי להקל עמו בגזר הדין אלא, כאמור, ההפך הוא הנכון - יש בה כדי להצדיק החמרה עמו.

14. סיכומי של דבר: לדעתי, בית המשפט קמא חרג באופן קיצוני לקולה בעת שגזר את עונשו של נאדר. על כן, ובשים לב לעקרון לפיו ערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין, אציע לחברי" כי נקבל את ערעור המשיבה ונקבע כי עונשו של נאדר יועמד על 9 שנות מאסר לריצוי בפועל, כאשר יתרת רכיבי גזר הדין, לרבות לעניין הפעלת המאסר על תנאי, יותרו על מכונם.

יחיאל כשר
שופט

השופט יוסף אלרון:

אני מסכים.

יוסף אלרון
שופט

השופט חאלד כבוב:

אני מסכים.

חאלד כבוב
שופט

הוחלט כאמור בפסק דינו של השופט י' כשר.

ניתן היום, כ"ג אב
תשפ"ד (27 אוגוסט
2024).

חאלד כבוב
שופט

יחיאל כשר
שופט

יוסף אלרון
שופט